

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 313/2004 Sb., zákona č. 558/2004 Sb., zákona č. 693/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 379/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 37/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 245/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 292/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 59/2010 Sb., zákona č. 95/2011 Sb., zákona č. 221/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 308/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 201/2014 Sb., zákona č. 331/2014 Sb., zákona č. 157/2015 Sb., zákona č. 315/2015 Sb., zákona č. 382/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 453/2016 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 4/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb. a zákona č. 364/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 118c odstavec 2 zní:

„(2) Jednotkové balení cigaret určené k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nakoupené za účelem dalšího prodeje nelze

- a) skladovat po uplynutí posledního dne třetího kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně,
- b) prodávat po uplynutí posledního dne druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně.“

2. V § 122a odst. 1 písm. b) se slovo „druhého“ nahrazuje slovem „třetího“.

3. V § 122a odst. 1 písm. d) se slovo „čtvrtého“ nahrazuje slovem „pátého“.

4. V § 122a odst. 2 se slovo „čtvrtého“ nahrazuje slovem „pátého“.

5. V § 118c odstavec 2 zní:

„(2) Jednotkové balení cigaret určené k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nakoupené za účelem dalšího prodeje nelze skladovat ani prodávat po uplynutí posledního dne druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně.“

6. V § 122a odst. 1 písm. b) se slovo „třetího“ nahrazuje slovem „druhého“.

7. V § 122a odst. 1 písm. d) se slovo „pátého“ nahrazuje slovem „čtvrtého“.
8. V § 122a odst. 2 se slovo „pátého“ nahrazuje slovem „čtvrtého“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 5 až 8, která nabývají účinnosti dnem 1. října 2020.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

V souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 vyhlásila vláda podle čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví na území České republiky nouzový stav.

Negativní dopady na podnikatelské subjekty spočívají jednak přímo v nařízení uzavření provozoven, jednak v povinnosti přijmout opatření, která provozování podnikatelské činnosti ztěžují. V rámci podnikatelského prostředí byly výše zmíněnými událostmi zasaženy nejen segmenty, na které opatření vlády směřovala přímo, ale též segmenty, které utrpěly v důsledku změny chování zákazníků, jakož i změnami, které se dotkly jejich obchodních partnerů a dodavatelů. Mezi ně se logicky řadí i subjekty působící v oblasti výroby a prodeje tabákových výrobků.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy

Cílem navrhovaného opatření je poskytnout jednotlivým článkům podnikatelského řetězce, které se zabývají výrobou, dovozem a vlastním prodejem cigaret, větší časový prostor pro to, aby mohly za ztížených podmínek současné krize provést stažení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě spotřební daně účinné, resp. použitelné do 29. února 2020 (tabákové nálepky označené písmenem „V“) z trhu.

Od 1. března 2020 jsou účinné nové sazby spotřební daně z tabákových výrobků. Do volného daňového oběhu je tak již možné uvádět pouze tabákové výrobky, které jsou označeny tabákovou nálepkou odpovídající nové sazbě spotřební daně. Tyto tabákové nálepky jsou označeny písmenem „Z“. V případě cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě je doprodej zásob omezen zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, na dobu tří měsíců, tedy do 31. května 2020. Z tohoto důvodu by měly být cigarety v tomto období staženy z oběhu směrem k odběratelům tabákových nálepek, tj. výrobcům a dovozům cigaret, kteří mají po provedení soupisu a následné likvidaci těchto cigaret pod dohledem správce daně v souladu se zákonem právo na vrácení spotřební daně z těchto zničených cigaret.

Z důvodu současné krizové situace, kdy došlo k uzavření státních hranic a současně i k uzavření některých obchodních míst (např. provozoven veřejného stravování), jsou subjekty pod časovým tlakem, neboť stahování cigaret je podstatně náročnější, než tomu je za standardních okolností, a to zejména z důvodu ztížené logistiky, nedostatku pracovních sil a souvisejících zdravotních rizik. Dalším velmi významným faktorem je skutečnost, že vzhledem k poklesu příhraniční turistiky a uzavření některých prodejních míst se v letošním roce jedná o podstatně větší objem stahovaných cigaret (odhadem o 30 %), než tomu bylo v minulosti.

Navrhuje se proto prodloužit lhůtu pro stahování cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně z trhu o jeden měsíc, a to do 30. června 2020, aby se subjektům poskytl větší prostor pro úspěšnou realizaci tohoto

procesu. Dotčené subjekty tak budou moci cigarety další měsíc skladovat a rozložit proces stahování v čase. Vlastní prodej těchto cigaret konečnému spotřebiteli však již nebude možný, jelikož je žádoucí, aby k náběhu účinnosti nových sazeb došlo v původně schváleném termínu, a to od 1. června 2020. Návazně na prodloužení první fáze procesu stahování cigaret z oběhu dojde i k adekvátnímu časovému posunutí dalších kroků (likvidace cigaret a vrácení spotřební daně).

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a plně respektuje též Listinu základních práv a svobod.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh je plně slučitelný s právem Evropské unie a ustanovení navrhované právní úpravy nezakládají rozpor s primárním právem Evropské unie ve světle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie.

S poukazem na sekundární právo Evropské unie lze konstatovat, že také v tomto ohledu předkládaná právní úprava respektuje závazky, které pro Českou republiku v této oblasti z členství v Evropské unii vyplývají.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána podle čl. 10 Ústavy.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Dopady na veřejné rozpočty se nepředpokládají. Dojde jenom k odložení jednotlivých kroků o jeden měsíc v rámci téhož kalendářního roku.

Z pohledu podnikatelského prostředí přinese navrhovaná právní úprava možnost rozložení procesu stahování cigaret v delším čase, což by mělo usnadnit organizaci celého procesu. Z hlediska časového dojde v případě odběratelů tabákových nálepek pouze k odkladu termínu vrácení spotřební daně jednotlivým odběratelům ze stažených cigaret o jeden měsíc, což je přirozeným důsledkem posunutí všech navazujících kroků procesu v čase.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný zákon nebude mít žádné negativní dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon předpokládá využití fungujících mechanismů ze strany orgánů Celní správy České republiky, včetně mechanismů kontroly řádného výkonu veřejné moci, a nezavdává tak příčinu k zvýšenému riziku korupce.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo ochranu státu a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu ve smyslu usnesení vlády č. 343/D z roku 2015 a nemá ani dopady na životní prostředí.

10. Způsob projednání návrhu zákona

Současně s předložením návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 se předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky žádá o projednání návrhu zákona ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze podle § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a to vzhledem k výše uvedeným důvodům, tj. zejména k potřebě co nejrychleji řešit úpravu procesu tak, aby dotčené subjekty mohly zrealizovat stažení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně z trhu.

II. Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1 (§ 118c odst. 2)

Tímto ustanovením se zavádí prodloužení doby skladování jednotkového balení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně o jeden kalendářní měsíc. Cílem opatření je poskytnout subjektům nakládajícím s cigaretami delší časový prostor pro realizaci procesu stahování cigaret za aktuální krizové situace vyvolané vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2.

K bodu 2 (§ 122a odst. 1 písm. b))

V návaznosti na navrhovanou změnu v bodě 1 dochází k posunu termínu k předložení soupisu tabákových nálepek určených k likvidaci správci daně a ke splnění některých dalších podmínek o jeden měsíc.

K bodu 3 (§ 122a odst. 1 písm. d))

Toto ustanovení zajišťuje, aby ke zničení jednotkových balení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně mohlo dojít až do ukončení pátého měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyly účinnosti nové sazby daně. Dochází tedy opět k posunu termínu o jeden měsíc oproti současnému znění zákona.

K bodu 4 (§ 122a odst. 2)

Stanovuje se, že jednotková balení cigaret určená k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nebudou klasifikována jako tabákové výrobky značené nesprávným způsobem až do ukončení pátého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně. V tomto období se na tyto cigarety zejména nebudou vztahovat sankční ustanovení týkající se tabákových výrobků značených nesprávným způsobem.

K bodu 5 (§ 118c odst. 2)

Tímto ustanovením se s účinností od 1. října 2020 obnovuje původní tříměsíční lhůta pro doprodej jednotkových balení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně.

K bodu 6 (§ 122a odst. 1 písm. b))

V návaznosti na navrhovanou změnu v bodě 5 dochází k obnovení původní lhůty pro předložení soupisu tabákových nálepek určených k likvidaci správci daně a pro splnění některých dalších podmínek.

K bodu 7 (§ 122a odst. 1 písm. d))

Ustanovením se zajišťuje, aby v následujících obdobích docházelo ke zničení jednotkových balení cigaret s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nejpozději poslední den čtvrtého měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně. Dochází tedy rovněž k obnovení původní lhůty, jako je tomu v bodech 5 a 6.

K bodu 8 (§ 122a odst. 2)

Stanovuje se, že jednotková balení cigaret určená k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně nebudou klasifikována jako tabákové výrobky značené nesprávným způsobem pouze do ukončení čtvrtého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyla účinnosti nová sazba daně. Jedná

se opět o obnovení původních parametrů procesu stahování cigaret z oběhu při změně sazby spotřební daně.

K Čl. II

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, a to s výjimkou novelizačních bodů 5 až 8. Důvodem je, že vzhledem k tomu, že lhůta pro stažení tabákových nálepek z trhu již začala běžet, je vhodné co nejdříve lhůtu prodloužit, aby dotčené subjekty mohly upravit své procesy. Vzhledem ke skutečnosti, že ustanovení čl. I body 1 až 4 jsou navrhována jakožto jednorázová opatření činěná v přímé souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2, ustanoveními čl. I body 5 až 8 se navrhuje obnovení parametrů doprodeje jednotkových balení cigaret k přímé spotřebě s tabákovou nálepkou odpovídající sazbě daně bezprostředně předcházející nové sazbě daně na jejich původní délku, a to s účinností od 1. října 2020, kdy již bude současný přechod na nové sazby spotřební daně zasažený současnou krizí ukončen.

V Praze dne 9. dubna 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí:
JUDr. Alena Schillerová, Ph.D. v. r.